

به نام ۱...
پیوست شماره 4

شیوه نامه منبع نگاری بر اساس روش

APA

فهرست مطالب

1. مقدمه	3
2. استناد به منابع در داخل متن	4
3. استناد به منابع در پایان گزارش (منابع)	6
3.1. کتاب	6
3.1.1. کتاب با یک نویسنده	7
3.1.2. کتاب با دو نویسنده	7
3.1.3. کتاب با سه نویسنده	7
3.1.4. منبع نویسی از یک نویسنده با بیش از یک اثر در یک سال	8
3.1.5. منبع نویسی وقتی نویسنده شخص نیست	8
3.2. مقالات	8
3.2.1. مقالات چاپ شده	8
3.2.2. مجموعه مقالات همایش ها	9
3.3. منابع اینترنتی	9
3.4. منابع چاپ نشده: پایان نامه ها و گزارش های پژوهشی	9
4. ارجاع دهی با استفاده از نرم افزار Word	10
4.1. Style	10
4.2. Insert Citation	10
4.3. Bibliography	14

یکی از شیوه‌های رسمی و معروف ارجاع درون متن و منبع نویسی در متون علمی، شیوه انجمن روان شناسان آمریکا (APA) است که از سوی بسیاری از مجلات و انجمن‌های علمی مورد قبول واقع شده است.

استناد به منابع معتبر جهت تنظیم و طرح مطالب در یک نوشتار علمی به عنوان یک اصل بدیهی پذیرفته شده است. ارائه فهرست کاملی از مراجع مورد استفاده برای اطلاع خوانندگان، از آن رو حائز اهمیت است که امکان بررسی صحت و سقم محتوای یک نوشتار علمی و اعتبار آن را فراهم می‌آورد. در عین حال ذکر مراجع مورد استفاده در متن نوشتار لازمه رعایت امانتداری و اخلاق در نگارش علمی است. در مرجع نگاری روشهای مختلفی مطرح است اما صرف نظر از جزئیات، همگی از سبک و سیاق نسبتاً یکسانی تبعیت می‌نمایند. رعایت اسلوب صحیح در مرجع نگاری نه تنها نشان دهنده دقت نویسندگان است، بلکه باعث وحدت رویه و سهولت کار خوانندگان جهت دسترسی به مراجع نوشتار مورد نظر میگردد. روش منبع‌نگاری در تهیه گزارش تاریخیچه مجموعه‌ها منبع نگاری داخل پرانتز منطبق با روش، ای.پی.ای (APA) در نرم‌افزار word می‌باشد.

نکته 1: ذکر منبع برای تمامی اطلاعاتی که در گزارش آورده می‌شود (اعم از اطلاعات متنی و جدولی) الزامی است؛ منبع‌نگاری باید مطابق با روش، ای.پی.ای (APA)، به دو صورت درون متنی و انتهای فصلی، انجام شود.

نکته 2: منابع معتبر شامل «کتاب»، «دائرة المعارف»، و «مقالات نشریات علمی پژوهشی و علمی ترویجی» می‌باشند. استفاده از مطالب مندرج در سایت‌ها و وبلاگ‌ها، به استثنای بخش معرفی مشاهیر، اعتبار علمی پژوهش را خدشه دار می‌نماید و قابل قبول نیست.

نکته 3: نحوه ارجاع به کتاب و مقاله و منابع اینترنتی در داخل متن، همگی براساس الگوی (نام خانوادگی نویسنده یا شخص حقوقی، تاریخ، صفحه) با مثال (رضایی، 1388، ص. 23) می‌باشد که در نرم‌افزار Word تعریف شده است.

نکته 4: عناوین منابع در انتهای گزارش، با رعایت ترتیب الفبایی لیست می‌شود. در فهرست منابع، کتب از مقالات جداسازی نمی‌شوند و تنها باید به جدا کردن منابع لاتین از فارسی، مبادرت ورزید.

نکته 5: با توجه به اینکه حضور کلمات فرنگی در متن فارسی چندان زیبا نیست، توصیه میشود در متون فارسی نام مولفان خارجی و اسامی خاص لاتین به فارسی آوانویسی شود. آنچه امروزه در اغلب مجلات علمی-پژوهشی مورد توجه قرار گرفته است، آوانویسی فارسی نام مولفان خارجی در متن اصلی و آوردن واژه لاتین آنها در پانویس همان صفحات است. بنا بر این، پیشنهاد میگردد، معادل لاتین اسامی و اصطلاحات غیرفارسی متن در پانویس درج شود. البته برای نشان دادن ارجاعات منابع لاتین، در داخل متن، نام نویسنده به زبان لاتین ذکر میگردد و در فهرست منابع در پایان متن نیز آدرس کامل ارجاع به زبان لاتین ذکر می‌شود.

نکته 6: اگر کلید واژه و یا کلمه ای تخصصی در متن ذکر می گردد که دارای بار معنایی و مفهوم تخصصی می باشد، لازم است در پا نویس متن به طور مختصر و مفید، ذکر و تشریح شود.

نکته 7: جداول، شکل ها، نمودارها، منحنی ها، تصاویر و نقشه ها به ترتیبی که در متن آمده اند شماره گذاری شوند و مآخذ آنها به طور دقیق ذکر گردد.

2. استناد به منابع در داخل متن

لازم است در متن گزارش پژوهش های خود، با ذکر نام مؤلف و تاریخ اثر نوشته های خود را مستند کنید. بدین ترتیب، منابع مورد استفاده را برای خواننده مشخص می کنید و خواننده می تواند با مراجعه به لیست الفبایی منابع و مآخذ در آخر مقاله، منبع آن را بطور کامل شناسایی کند. نحوه استناد به مطالب در روش APA جهت استفاده در نگارش گزارش، به اختصار تشریح می شود:

1- ارجاع داخل متنی باید مرتبط با لیست منابع در آخر مقالات باشد. برای ارجاع منابع در داخل متن می توان به دو روش اقدام کرد: (الف) عبارت داخل پرانتز و (ب) به کار بردن یک عبارت راهنما و عبارت داخل پرانتز.

(الف) نام مؤلف و تاریخ نشر مطلب را بلافاصله بعد از پایان جمله یا عبارت نقل شده از منبع مورد نظر ذکر نمایید.

مثال: (منبع ترجمه شده)

هویت از موضوعات و مسائلی بوده است که در طول دوره طرح نظریه های جدید جامعه شناسی چه در مرحله کلاسیک ها و نظریه پردازان اولیه و نیز متفکرین معاصر و در حال حاضر علوم اجتماعی مطمح نظر و مورد توجه قرار داشته است و می توان آن را در کنار سایر موضوعات بنیادین جامعه شناسی مثل صنعتی شدن، مدرنیسم، دموکراسی، فردگرایی و ... قرار داد (کیویتسو، 1378، ص. 166)

مثال: (منبع زبان اصلی)

اوموت اوزکیرملی¹ در بررسی جامع خود، پس از مرور مجموعه ادبیات موجود ضمن نقد رویکرد کهن انگاری و نیز ابزار انگاری و طی جمع بندی خود از ادبیات ناسیونالیسم (و هویت ملی) تمقّق نظریه جامع درباره ناسیونالیسم را رد کرده است. (Umit OzkirmliQW, 1998, p. 25)

¹ - Umit Ozkirmli

ج) اگر جمله مورد نقل قول بیش از 40-50 کلمه باشد، می‌توانید نام مولف و تاریخ نشر آن مطلب را در یک جمله مقدماتی بیان نموده، سپس مطلب مورد نظر را عیناً ذکر نمایید؛ پس از پایان مطلب سال نشر اثر، شماره صفحات را نیز داخل پرانتز اضافه نمایید.

مثال:

آنتونی اسمیت² (1383) به عنوان یکی از برجسته ترین نظریه پردازان حوزه هویت پارادایم‌های هویت (ملی) را بر اساس ماهیت و محتوای نظریه‌ها به نمو ذیل بیان نموده است:

1- **پارادایم مدرنیسم یا مدرنیسم سافتاری**³ که در دو شکل تاریخی و جامعه شناسی ارائه شده است و دارای اشکال زیر است:

1-1- شکل اجتماعی-اقتصادی که هویت را ناشی از عوامل اقتصادی، اجتماعی نوظهور مثل سرمایه داری صنعتی، نابرابری منطقه‌ای، منازعه طبقاتی و تضاد مرکز-پیرامون می‌داند مانند نظریه‌های تام میرن و مایکل هپتر.

1-2- شکل سیاسی که معتقداند هویت در اثر شکل‌گیری دولت مدرن و تقابل‌های استعماری، امپریالیسمی به وجود آمده است. مانند جان بریولی، آنتونی گیدنز و مایکل مان.

1-3- شکل ایدئولوژیک: که به ریشه‌های مذهبی و هزاره گرایی هویت توجه کرده‌اند مثل الی فدوری.

1-4- شکل اجتماعی - فرهنگی: که به عواملی مثل گذار به مدرنیزاسیون، رشد آموزش همگانی، سواد و ... توجه کرده‌اند، مثل ارنست گلنر

1-5- شکل سافتگرایی: که معتقدند سنت‌های ابداعی⁴ و مهندسی اجتماعی توسط نفبگان ماکم موجب شکل‌گیری هویت شده است. مانند اریک هابز باوم (اسمیت، 1383، ص. 74 -

(73

2- لازم است پژوهشگران عین جملات مورد نقل را از تفاسیر و تعبیر شخصی خود متمایز کنند. به عبارت دیگر، باید تصریح شود که جملات نوشته شده متعلق به چه کسی است. این کار به تحلیل خوانندگان نیز کمک

² - Anthony Smith

³ - structural modernism

⁴ - Invented traditions

خواهد کرد. بر این اساس لازم است مانند مثال ارائه شده، مطالب و تحلیل هایی که عیناً از منابع ذکر می شود در داخل گیومه («...») یا کوتیشن ("...") قرار گیرد و سایر مطالب به صورت متن عادی ذکر شود.

مثال:

کاستلز (1997) در جلد دوم کتاب عصر اطلاعات به بررسی مساله هویت در دنیای جدید پرداخته است. به عقیده او هویت "فرایند معنا سازی براساس یک ویژگی فرهنگی یا مجموعه ای از ویژگی های فرهنگی به هم پیوسته است" (کاستلز، 1997، ص. 155). هویت سازمانده معنا است و معنا مول یک هویت اساسی سامان می یابد. وی بر آن است که هویت اجتماعی همواره در بستر روابط قدرت صورت می گیرد و بر این مبنا سه نوع هویت در تناسب با قدرت به وجود می آید. هویت مشروعیت بخش، هویت مقاومت و هویت برنامه دار. متن اصلی شکل گیری انواع هویت، جامعه شبکه ای است و انواع هویت بر اساس جایگاه تاریخی، متن و زمینه اجتماعی شکل می گیرند. به نظر کاستلز در جامعه شبکه ای امر جهانی و امر محلی به وضوح مطرح می شوند.

3- در صورتی که در بخش مشخصی از متن به بیش از یک اثر استناد شده است، استنادها به ترتیب الفبای نام خانوادگی اولین پدید آورنده هر اثر مرتب و با نقطه ویرگول از یکدیگر جدا می شوند.

مثال:

شعر مهم تا امروز نتوانسته است طیف وسیعی از شاعران جوان این مرز و بوم را به مانیفیست خود علاقه مند سازد. (امری، 1382، ص. 54) و (پرید و یوسفی، 1383، ص. 102) و (مری و شاه بدای، 1385، ص. 153)

3. استناد به منابع در پایان گزارش (منابع)

عناوین اصلی کتب و مجلات، مقالات و کلمات مورد تأکید را بصورت ایتالیک (کج) درج کنید.

3.1. کتاب

در این شیوه که در آن ترتیب الفبایی منابع لحاظ می شود برای منابع کتابی طبق روال زیر عمل می شود:
نام خانوادگی نویسنده، نام (تاریخ)؛ عنوان (ایتالیک) ویرایش، محل نشر: ناشر

بین نام دو نویسنده از (؛) استفاده می شود و بین نام و نام خانوادگی یک نویسنده با (،) از یکدیگر جدا می کنیم و قبل از آخرین نام از (و) استفاده می کنیم. در صورتی که نویسندگان بیش از 3 نفر باشند، اسامی 3 نفر اول قید می شود و بعد آن از واژه (و همکاران) استفاده می گردد. در صورتی که تاریخ انتشار و یا ترجمه کتاب در دسترس نبود در داخل پرانتز عنوان بی تا (بی تا)، که مخفف کلمه بی تاریخ می باشد، ذکر می شود.

3. 1. 1. کتاب با یک نویسنده

مثال:

—کریمی، یوسف (1375)؛ روان شناسی اجتماعی: نظریه ها، مفاهیم و کاربردها؛ تهران: نشر ارسباران.

—کریمی، یوسف (1382)؛ روان شناسی اجتماعی: نظریه ها، مفاهیم و کاربردها (چاپ یازدهم)؛ تهران: نشر ارسباران.

کتاب ترجمه:

—وین رایت، ویلیام (1998)؛ عقل و دل؛ ترجمه: محمد هادی شهاب (1386)؛ قم: انتشارات پژوهشگاه علوم و معارف اسلامی.

3. 1. 2. کتاب با دو نویسنده

مثال:

—مارشال، کترین؛ راسمن، گرچن (1995)؛ روش تمقیق کیفی؛ ترجمه علی پارسائیان و سید محمد اعرابی (1377)؛ تهران: انتشارات دفتر پژوهش های فرهنگی.

3. 1. 3. کتاب با سه نویسنده

مثال:

—سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس و مجازی، الهه (1376)؛ روش های تمقیق در علوم رفتاری؛ تهران: انتشارات آگه.

3. 1. 4. منبع نویسی از یک نویسنده با بیش از یک اثر در یک سال

در صورت تعدد منابع از یک نویسنده (الف) و (ب) در کنار سال انتشار افزوده می‌شود.
مانند:
- در دافل متن:
(کریمی، 1387 الف، ص. 23)
- در لیست منابع:
کریمی، یوسف (1387 الف)؛ روان شناسی اجتماعی؛ تهران: رشد.

3. 1. 5. منبع نویسی وقتی نویسنده شخص نیست

مثال:
معاونت مطالعات و تحقیقات سازمان ملی جوانان (1387)؛ جوانان، روابط خانوادگی و نسلی؛ تهران: انتشارات سازمان ملی جوانان.

3. 2. مقالات

3. 2. 1. مقالات چاپ شده

نام خانوادگی نویسنده (نویسندگان)، نام (سال)، عنوان مقاله، عنوان مجله (کامل و ایتالیک)، دوره (شماره)، صفحات.

مثال:
اسدالهی، قربانعلی؛ یعقوبی، محمد و سلیمانی، بهرام (1372)؛ بررسی میزان مردودی و قبولی با رتبه تولد در دانش آموزان مقطع ابتدایی شهر اصفهان در سال تحصیلی 67-1366؛ پژوهش های روان شناسی، دوره 2، شماره 1 و 2، ص. 26-32.

3.2.2. مجموعه مقالات همایش ها

مثال:

خامسنان، احمد (1386)؛ پالش های ایجاد برنامه های دکتری برفضا؛ مجموعه مقالات همایش تأملی بر دروه های دکتری ایران (ص 24-35)، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، تهران، اردیبهشت 1386.

3.3. منابع اینترنتی

مشاهده می شود برخی پژوهشگران در ارجاعات اینترنتی فقط نام سایت مورد استفاده را می آورند در صورتی که با این روش هیچ مخاطبی نمی تواند به منبع اصلی دست پیدا کند لذا در ادامه نحوه ارجاع اینترنتی نیز توضیح داده می شود. لازم به یادآوری است که پژوهشگران فقط جهت ارائه اطلاعات مربوط به مشاهیر، اساتید و دانشگاه ها می توانند از منابع اینترنتی استفاده کنند.

برای ارجاع اینترنتی همانند ارجاع مکتوب در متن و داخل پرانتز ابتدا اسم نویسنده سپس سال انتشار و در آخر شماره صفحه نوشته می شود. اما در انتهای متن مکتوب شش عنصر:

- نویسنده «نام خانوادگی نویسنده، نام (سال) - عنوان سند «عنوان مقاله» - پایگاه وبی «عنوان مجله (ایتالیک)، دوره (شماره) - تاریخ «تاریخ دسترسی، از آدرس سایت» - صفحه - نشانی اینترنتی لازم به ذکر است درج منابع صرفاً جهت ارائه اطلاعات مربوط به اساتید و مشاهیر و دانشگاه ها مجاز می باشد.

مثال (منبع اینترنتی فارسی)

اسلامی ندوشن، دکتر محمد؛ هویت ایرانی و تداوم تاریخی، (2006/6/11)،
<http://www.iranyad.ir>

مثال (منبع اینترنتی لاتین)

Stirratt, Michael J, *Measuring Identity Multiplicity and Intersectionality*:(HICLAS),
[Http://www.psypress.com/sai,2008](http://www.psypress.com/sai,2008)

3.4. منابع چاپ نشده: پایان نامه ها و گزارش های پژوهشی

نام خانوادگی، نام (سال دفاع). عنوان پایان نامه و یا طرح. ذکر نوع منبع (پایان نامه دکتری، کارشناسی ارشد و یا طرح پژوهشی)، نام دانشگاه، نام شهر.

مثال: (پایان نامه)

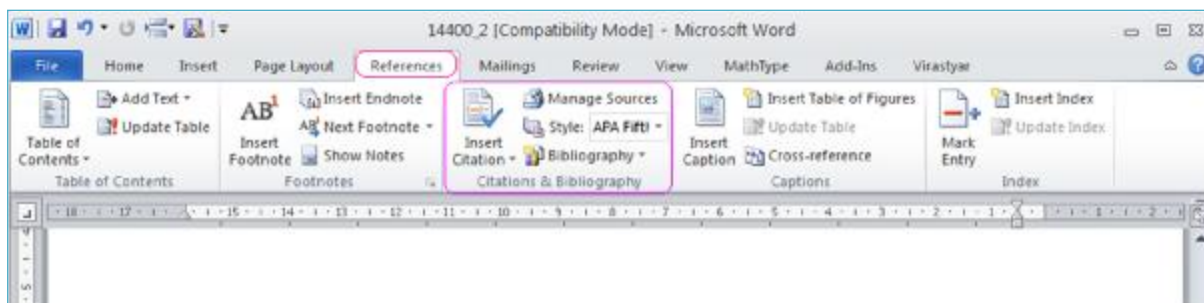
فامسان، احمد (1374)؛ بررسی مقایسه ای ادراک خود در زمینه تموّل و سلامت روانی؛
پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی، دانشگاه تهران.

مثال: (گزارش طرح پژوهشی)

فامسان، احمد؛ آیتی، ممسن و تفضلی مقدم، عباس (1380)؛ بررسی مشکلات و نحوه
گذراندن اوقات فراغت دانشجویان دانشگاه بیرجند؛ گزارش طرح پژوهشی مصوّب دانشگاه
بیرجند.

4. ارجاع دهی با استفاده از نرم افزار Word

بدین منظور می توان از قسمت References در نرم افزار word نسخه 2007 یا 2010 استفاده نمود.
همان طور که در شکل 4-1 مشاهده می شود، بخش های Insert Citation، Style و Bibliography برای
ارجاع دهی و منبع شناسی مورد استفاده قرار می گیرند. در ادامه به تشریح این موارد با توجه به کاربرد آن ها در
این پروژه پرداخته شده است.

شکل 4-1: قسمت References در نرم افزار Word

4.1. Style

نشان دهنده شیوه ارجاع دهی می باشد که با توجه به توضیحات قسمت های پیشین این گزارش باید روی گزینه
APA Fifth Edition تنظیم گردد.

4.2. Insert Citation

گزینه Add New Source برای افزودن ارجاع دهی در متن برای منبع جدید مورد استفاده قرار می گیرد.

همچنین منابعی که اطلاعات آن‌ها قبلاً وارد شده است، نمایش داده می‌شوند تا در صورت نیاز برای ارجاع دهی مجدد، تنها با کلیک روی آن‌ها، این امکان به‌وجود آید و لذا نیازی به چند بار وارد کردن اطلاعات یک منبع نیست.

با کلیک روی گزینه Add New Source پنجره‌ای مطابق شکل 2-4 نمایش داده می‌شود. از طریق بخش Type of Source نوع منبع مشخص می‌شود که در ادامه مورد بررسی قرار گرفته است.

شکل 2-4: پنجره Create Source برای ورود اطلاعات یک منبع

Type of Source: موارد اصلی با توجه به این شیوه نامه در جدول 1-4 ارائه شده است.

جدول 1-4: انواع اصلی منابع مورد استفاده در این فاز پژوهشی

ردیف	عنوان	کاربرد
1	Book	ارجاع دادن به یک کتاب
2	Book Section	ارجاع دادن به فصلی از یک کتاب (به‌خصوص در مورد کتاب‌هایی که دارای نویسندگان متفاوتی برای فصل‌های مختلف کتاب هستند)
3	Journal Article	ارجاع دادن به یک مقاله علمی-پژوهشی یا علمی-ترویجی
4	Article in a Periodical	ارجاع دادن به یک مقاله مندرج در مجله معمولی یا روزنامه
5	Conference Proceedings	ارجاع دادن به مطالب ارائه شده و منتشر شده در یک کنفرانس
6	Report	ارجاع دادن به گزارش‌های منابع بین‌المللی نظیر گزارش یونسکو
7	Web site	ارجاع دادن به مطالب مندرج در وب‌سایت یا وبلاگ

Language: زبان منبع مورد نظر؛ برای منابع فارسی از گزینه Persian و برای منابع لاتین از گزینه English استفاده شود.

Bibliography Fields for APA Fifth Edition: اطلاعات تفصیلی که بسته به نوع منبع، مورد نیاز می‌باشد.

پس از انتخاب گزینه OK، اطلاعات منبع مورد نظر به صورت ارجاع درون متنی با استاندارد APA ثبت و نمایش داده می‌شود.

مثال: برای ارجاع دهی یک کتاب فارسی تألیف آقای یوسف کریمی در سال 1375 با عنوان روان شناسی اجتماعی: نظریه‌ها، مفاهیم و کاربردها در شهر تهران و توسط نشر ارسباران مراحل ذیل طی خواهد شد: ابتدا مطابق شکل 3-4، نوع منبع به صورت کتاب و زبان آن به شکل فارسی انتخاب می‌شود.

شکل 3-4: پنجره ایجاد منبع؛ مثال: منبع نگاری یک کتاب فارسی

برای افزودن نام نویسنده(ها) باید روی گزینه Edit کلیک شود تا پنجره‌ای مطابق شکل 4-4 نمایش داده شود. Last شامل نام خانوادگی مؤلف، First شامل نام کوچک مؤلف و Middle شامل قسمت دوم نام مؤلف (به‌خصوص در مورد اسامی نویسندگان خارجی) می‌باشد. پس از تکمیل موارد مربوط به نویسنده اول، گزینه Add برای افزودن نام نویسنده دوم انتخاب خواهد شد. اسامی هریک از نویسندگان منبع مورد نظر به این ترتیب وارد نرم‌افزار می‌شود.

شکل 4-4: پنجره افزودن/ویرایش اسامی نویسندگان

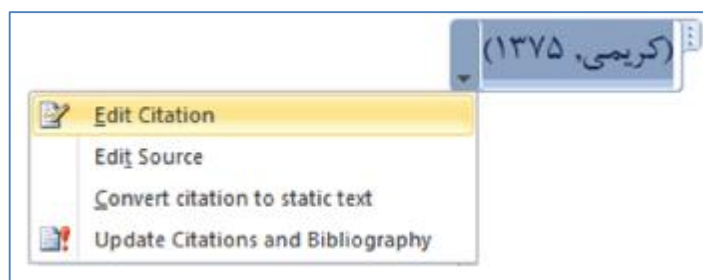
سپس سایر اطلاعات مورد نیاز (عنوان کتاب، سال چاپ، شهر، ناشر) مشخص خواهد شد و نهایتاً روی گزینه OK کلیک می‌شود.

شکل 4-5: نمونه اطلاعات ارجاع دهی به یک کتاب فارسی در نرم افزار word

پس از انتخاب گزینه OK، عبارت (کریمی, 1375) به عنوان ارجاع درون متنی نمایش داده خواهد شد.

افزودن شماره صفحه(های) مرجع:

مطابق شکل 4-6 باید روی قسمت سمت چپ ارجاع دهی کلیک و سپس گزینه Edit Citation انتخاب گردد.

شکل 4-6: امکان ویرایش و به‌روزرسانی ارجاع دهی و اطلاعات منبع

در این صورت پنجره‌ای مطابق شکل 4-7 نمایان می‌شود که امکان وارد کردن شماره صفحه(های) منبع مورد استفاده در آن وجود دارد.

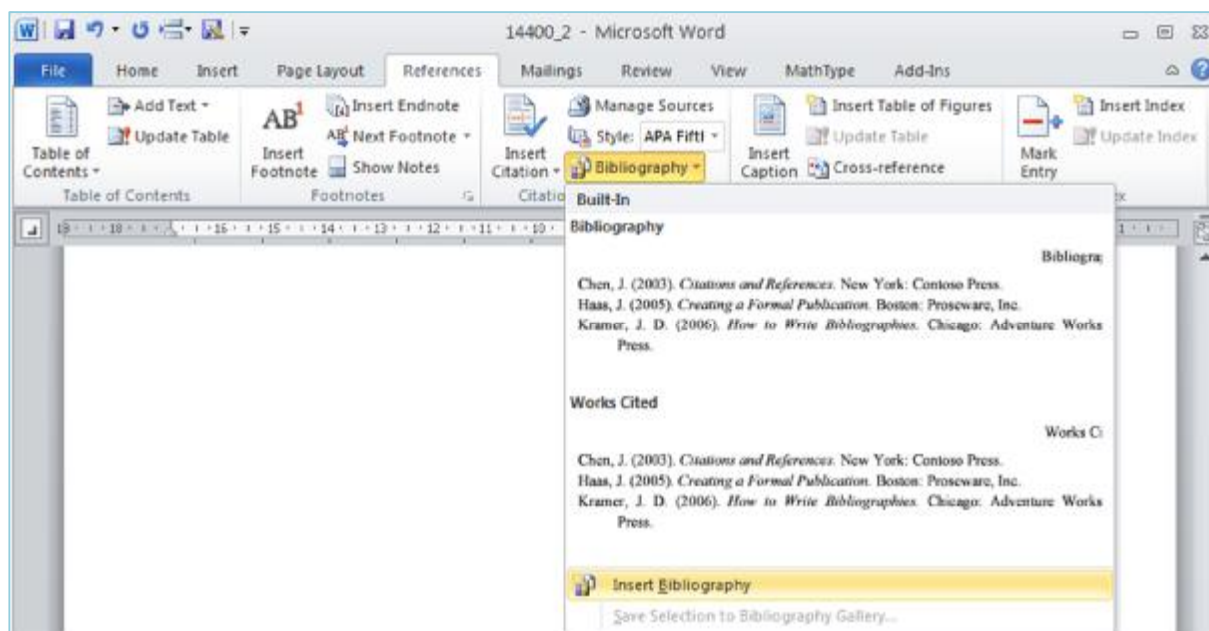
شکل 4-7: پنجره ویرایش ارجاع دهی و افزودن شماره صفحه مرجع

پس از نوشتن عدد 23 و انتخاب گزینه OK، عبارت (کریمی، 1375، ص. 23) نمایش داده خواهد شد. بدین ترتیب اطلاعات اصلی منبع تنها یک بار وارد نرم‌افزار خواهد شد و تعیین شماره صفحات برای ارجاع درون متنی به قسمت‌های مختلف یک منبع میسر می‌گردد. همچنین در صورت مشاهده اشکالاتی نظیر اشتباهات نگارشی، امکان ویرایش اطلاعات منبع با انتخاب گزینه Edit Source در شکل 4-6 وجود خواهد داشت.

3.4. Bibliography

درج اطلاعات منبع شناسی در پایان هر پژوهش علمی نظیر مقاله و کتاب با استفاده از این قسمت و در انتهای کار انجام خواهد شد. با انتخاب گزینه Bibliography و سپس کلیک روی گزینه Insert Bibliography فهرست کلیه منابع مورد استفاده به ترتیب حروف الفبا و با استاندارد ارجاع دهی APA نمایش داده خواهد شد. به عنوان مثال، خروجی شکل 4-8 برای این فایل عبارت است از:

کریمی، ی. (1375)، *روان شناسی اجتماعی: نظریه ها، مفاهیم و کاربردها*، تهران: نشر ارسباران.

شکل 4-8: افزودن اطلاعات کامل منابع مورد استفاده در پایان متن

پایان